

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 232 (1982) ♦ Четвер, 3 грудня 1998 року ♦ Ціна договірна

3

грудня

✓ 1722 року народився філософ Г. Сковорода

✓ Минає 141 рік від дня народження класика англійської літератури Джозефа Конрада (народився в Україні)

✓ 1877 року народився видатний географ С. Рудницький

✓ 110 років тому помер німецький оптик-механік К. Цейс

Офіційно

І Київ, і Бонн обіцяють бути послідовними

Перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом ФРН в Україні Ебергардом Гайкеном.

Адам Мартинюк заявив, що Україна вдячна Німеччині за її підтримку в економічній і політичній сферах. Він запевнив, що зовнішня політика нашої держави залишатиметься стабільною і послідовною.

(Закінчення на 2-й стор.).

Велич

державних, громадських та наукових діянь

У день сьомої річниці Всеукраїнського референдуму, коли 1 грудня 1991 року переважною більшістю населення держави (92 відсотки) було підтверджено Акт проголошення незалежності України, у Києві відбулося урочисте відкриття пам'ятника голові Центральної Ради Михайлові Грушевському.

Монумент видатному державному та громадському діячеві, як повідомляє ДІНАУ, встановлено у центрі міста, біля стін будинку, де працював перший у ХХ столітті український парламент — Центральна Рада. З нагоди цієї події тут відбувся мітинг, на який зібралися Президент України Леонід Кучма, Голова

Верховної Ради України Олександр Ткаченко, Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко, народні депутати, представники політичних партій та об'єднань, громадськості Києва. В урочистостях узяв також участь Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет.

Велич державних, громадських та наукових діянь Михайла Грушевського відзначив, відкриваючи мітинг, голова Київської міської держадміністрації Олександр Омельченко.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Парламентська хроніка

Бюджет — стоп-кадр життя держави

Ранкове і денне засідання 2 грудня

Другий день зими, незважаючи на мороз за вікном, розпалив присутніх у сесійному залі довкола бюджетного процесу.

Депутати розпочали розгляд проекту закону про державний бюджет на 1999 рік у першому читанні. Перед тим, як приступити до власне основного економічного документа держави, міністр фінансів Ігор Мітюков доповів про закони щодо внесення змін до двох статей закону «Про бюджетну систему України», стосовно яких 21 жовтня цього року Президент України скористався правом вето.

(Закінчення на 2-й стор.).

Наболіло

Страшний удар допі можна пом'якшити

Сьогодні — Міжнародний день інвалідів

Перебуваючи в Америці, я повсюдно зустрічав людей на інвалідних візках: на вулицях, у парках, у кафе. І навіть в автобусах. Особливо — у вихідні дні. І вже згодом збагнув, що американські інваліди, окрім добротних візків, мають щось незрівнянно більше. Постійну увагу з боку суспільства, в якому живуть, в якому не почуваються тягарем. Зрештою, ставлення до проблем інвалідів значною мірою і визначає гуманність, демократизм будь-якого суспільства.

(Закінчення на 5-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Проблема

«Харківська ініціатива»: нічого, крім обіцянок

Що отримає Україна і чи отримає взагалі щось, анулювавши під тиском США контракт харківського заводу «Турбоатом» на поставку обладнання на Бушерську АЕС в Ірані? За оцінками наших фахівців, втрати обчислюються від кількох сот мільйонів до одного мільярда доларів.

Як відомо, після зупинення бушерського контракту було обіцяно, що США компенсують втрати української промисловості, спрямувавши американські інвестиції у харківський регіон. Для цього й було створено програму «Харківська ініціатива».

(Закінчення на 4-й стор.).

Лист на першу сторінку

Сто тисяч — потерпілим

Стихійне лихо в Закарпатті викликало шире співчуття у працівників Фонду соціального захисту інвалідів України.

Сьогодні в умовах економічної кризи важко вижити здоровим і працездатним людям, не кажучи вже про тих, хто має фізичні вади.

Проблеми загострилися ще й від катастрофи в Закарпатському краї, яка лишила житла багатьох знедолених людей.

Виконавчою дирекцією фонду перераховано на потреби ліквідації стихійного лиха 100 тисяч гривень.

Певна допомога надійде і від обласних відділень фонду. Передбачається, що її надаватимуть у першу чергу інвалідам постраждалого Закарпаття.

В. ХАБАРОВ, виконавчий директор.

Передплата-99

«Голос України» проводить серед своїх передплатників розіграш «Лотереї «ГУ»-99». Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету на рік або півроку, треба надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конці обов'язково зробити позначку «Лотерея «ГУ»-99». Розіграватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

66. Приватному підприємству «Гевік», Дніпропетровськ (директор — Віктор Гевод) — побутові водоочисники «Аквілегія».

67. Дніпропетровському ВАТ «Бджолоагросервіс» (директор — Микола Горбенко) — бутельки квіткового бджолиного меду.

68. Спільному польсько-українському підприємству «Логос» (заступник генерального директора Валентина Матіщук) — набір кетчупів і майонезу.

69. ВАТ «Ватфарм» (голова правління Іван Цибанов) — набори санітарно-гігієнічної продукції.

Друзі! Стежте за газетою. Щодо номера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї.

○ В Україні на третину знижено тарифи на пасажирські перевезення до країн СНД.

○ Троє з чотирьох дітей, котрі постраждали під час давки в кінотеатрі Червонограда і які перебувають в реанімації, опритомніли.

○ У Феодосії перекрито канал нелегального ввезення до України автомобілів, викрадених у Литві.

Передплата на «ГУ» закінчується 10 грудня. Поспішайте зробити свій вибір!

P.S.

! У номер

✓ Київ

І Київ, і Бонн обіцяють бути послідовними

(Початок на 1-й стор.)

Також обговорили етап двосторонніх відносин, зокрема наголосили на активізації міжпарламентських зв'язків. Посол запевнив Адама Мартинюка, що, незважаючи на зміни уряду у ФРН, зовнішньополітичний курс Німеччини та його пріоритети залишаються незмінними. Україна й надалі може сподіватися на послідовну політику Бонна.

Суддам — державний захист

Розглянувши пропозиції Президента до закону «Про Кабінет Міністрів України», народні депутати, члени Комітету з питань правової реформи, погодилися з пропозиціями глави держави лише у частині формування Кабінету Міністрів. Поправки, що стосуються підзвітності, підконтрольності вищого виконавчого органу, не були підтримані. Після обговорення поданого Кабінетом Міністрів законопроекту про внесення змін до закону «Про статус суддів», де пропонується скасувати пільгове забезпечення суддів, народні обранці дійшли висновку, що такий законопроект суперечить Конституції, адже він спрямований на послаблення гарантій матеріального і соціального захисту суддів. Отже, депутати рекомендували Верховній Раді відхилити його.

Парламентарії підтримали законопроект про Державний департамент з питань виконання покарань.

Однак законопроект про внесення змін і доповнень до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів щодо посилення відповідальності за вчинення злочинів в організованих формах члени комітету вирішили не підтримувати, оскільки цей законопроект істотно не відрізняється від тих, що уже подавалися на розгляд Верховній Раді, та не здобули підтримки.

✓ Трускавець

Мислення глобальне...

У Трускавці відбулися екологічні слухання, присвячені проблемам оздоровлення Карпатського регіону. Організатори — Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, Львівська облдержадміністрація, центр екологічних досліджень «Києво-Могилянська академія».

Учасники слухань — народні депутати, урядовці, науковці, керівники місцевих органів влади наголошували на ідеї і пропозиції, законодавчі ініціативи, аби привернути увагу компетентних органів і громадськості до болючих точок Прикарпаття, і передусім до гірничо-хімічних підприємств «Сірка» (Яворів) та «Полімінерал» (Стебник), які є потенційними «малими Чорнобилями».

...Дії локальні

— Карпати — давно освоєний регіон, де за роки панування адміністративної системи активно порушували потужності природоексплуатуючих підприємств, ігнорували екологічні блага та рекреаційні цінності цього краю. Результатом такої політики стала спотворена структура господарювання, яка виявилася нежиттєздатною в ринкових умовах, — наголосив народний депутат України від Львівщини, заступник голови комітету ВР Орест Фурдичко. Через незріле екологічне мислення тепер скупили платитиме двічі. На думку ректора Лісотехнічного університету Юрія Тулиці, екологічну катастрофу в Закарпатті можна було пом'якшити в сотні разів, якби два роки тому знайшовся мільйон на природоохоронні роботи. Тепер це коштуватиме мільярди. Для оптимізації екологічної політики треба прийняти закони «Про зони надзвичайних екологічних ситуацій в Україні», «Про систему екологічного моніторингу».

Фотофакт

Навіть морози не зупинили пікетників.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Найкращий подарунок для академії

Парламентська хроніка

Верховна Рада, обговоривши майже 400 внесених поправок до Закону України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності (нова редакція)», прийняла закон у цілому. Голова Комітету з питань науки і освіти Володимир Семиноженко, приймаючи поздоровлення, сказав, що народні депутати зробили найкращий подарунок до 80-річного ювілею Національної Академії наук України.

Працюючи за скороченою процедурою, сесія та-

кож прийняла закон про молодіжні та дитячі громадські організації у цілому. Депутати дали згоду на притягнення до кримінальної відповідальності голови Тальнівського районного суду Черкаської області В. Васьковського та судді Долинського районного суду Івано-Франківської області З. Ковалюк, але без арешту під час слідства.

З доповіддю про проект закону про ратифікацію Угоди про зустрічну гарантію (проект «Фонд підтримки передекспортних гарантій») між Україною

та Міжнародним банком реконструкції та розвитку виступив віце-прем'єр-міністр Сергій Тигипко. В результаті обговорення цей законопроект депутати відхилили.

Гостру дискусію викликала інформація Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та боротьби з організованою злочинністю і корупцією про результати вивчення конфлікту, який стався у серпні в Луганську між працівниками міліції та шахтарями-пикетувальниками. З інформацією виступив перший заступник голови комітету Віктор Кочерга.

Вечірнє засідання 1 грудня

Виступаючи, народні депутати Олексій Лісогорський (КПУ), Володимир Моїсєнко (КПУ), Олександр Бандурка (НДП), Петро Цибенко (КПУ), Олена Мазур (ПСПУ), Михайло Степанов (СоцПУ), В'ячеслав Чорновіл (НРУ) вимагали повної об'єктивності у цій справі і справедливого покарання винних. Голосування з цього питання перенесено на середу.

Верховна Рада ратифікувала Консульські конвенції між Україною та Болгарією, Грузією і Азербайджанською Республікою.

Анатолій КАРАСЕНКО.

Бюджет — стоп-кадр життя держави

(Початок на 1-й стор.)

Верховна Рада прийняла норми, за якими видатки держбюджету мали розписуватися за місяцями. Однак І. Мітюков переконав, що такий порядок формування держбюджету з деталізацією видатків ускладнить його прийняття, паралізує виконання і цілком дезорганізує впровадження бюджетних коштів на місцях. Водночас перший заступник голови Комітету з питань бюджету Павло Кузнецов (КПУ) вважав, що вето Президента не обґрунтоване: таким чином урядові було б зручніше планувати свою діяльність, а ВР — контролювати її. Проте подолати вето конституційною більшістю не вдалося ані у звичайному, ані в поіменному режимі — блокували переліком представники НДП, Партії зелених і частково СДПУ(о).

«Бюджет не самодостатня вартість, а стоп-кадр під назвою соціально-економічне життя народу, це кульмінація реформ», — наголосила голова бюджетного комітету Юлія Тимошенко («Громада»), доповідаючи про проект держбюджету-99. Комітет ВР пішов на принципову зміну окремих положень запропонованого урядом документа і, за словами Юлії Тимошенко, «спробував подолати спокую латання дірок, підрахувати кожну копійку, яку держава має гарантований шанс отримати». Під час формування витратної частини бюджету комітет запропонував змінити механізм взаємо-

дії бюджетних витрат центру і регіонів: залишати в областях усі збори і податки, крім ПДВ, запровадити єдиний норматив бюджетних забезпечень на одну людину, що, на думку членів комітету, дасть можливість уникнути поділу людей на «чорних» і «білих» залежно від місця мешкання. Майже вдвічі запропоновано збільшити витрати на охорону здоров'я — в розрахунку 123,7 грн. на людину щороку проти 77,8 грн., запропонованих Кабінетом міністрів, з 4 162 млн. грн. до 6,2 млрд. — на освіту, майже на 1 млрд. грн. — на пенсійне забезпечення.

Серед шляхів нетрадиційного поповнення доходної частини бюджету — введення відрахувань від транзиту нафти й газу територією України. Збільшення рентної плати за газ і нафту власних виробників, продаж повітряного простору, сплата боргів енергокомпаній тощо. Серед пропозицій стосовно обслуговування державного боргу — мораторій на випуск і розміщення ОВДП на внутрішньому ринку, заборона видавання кредитів господарствам під гарантії уряду.

Головна сенсаційна новачка бюджетного комітету — формування бездефіцитного бюджету за рахунок поповнення його доходної частини (в урядовому проекті закладено дефіцит 0,58% від ВВП). Сума доходної частини на 45,6% більша за суму, запропоновану урядом, витратна — перевищує на 47,8%.

Якщо ВР підтримає рекомендації бюджетного комітету, то, на переконання його голови, в Україні розрахуються з боргами із зарплати і соціальних виплат.

Розкритикував поданий урядом проект бюджету і голова Рахункової палати ВР Валентин Симоненко. За оцінками палати, цей проект бюджету не вирішує жодної гострої проблеми, недооцінює кризові явища, не усуває соціальні проблеми. Однак міністр фінансів Ігор Мітюков наполягав на своєму: обсяг видатків, запропонований бюджетним комітетом, істотно завищений, а таке збільшення доходної частини нереальне.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Велич державних, громадських та наукових діянь

(Початок на 1-й стор.)

Ми маємо самовіддану працювати для утвердження ідеалів демократичної держави, які плекав і обстоював Михайло Грушевський — одна з найвеличніших постатей української історії. Хай славиться земля, що дала світові таких видатних людей, зазначив Президент України Леонід Кучма у слові з нагоди відкриття монумента.

Президент висловив подяку авторам пам'ятника — народному художнику України скульптору Володимиру Чепелику, архітектору Ми-

колі Кислому, архітектору та головному інженеру проекту Юрію Мельничуку та Миколі Печеному.

Керівники Української держави, представники громадськості поклали до підніжжя пам'ятника яскраві квіти, що в цей морозний зимовий день стали не тільки символом щаноби. Вони мовби нагадали про тенденцію молоді української Незалежності перед випробуваннями історичної долі, які треба будь-що витримати й здолати. Без цього неможливе утвердження квітучої й сильної України, до чого прагнув

усе своє життя і за що боровся видатний державний діяч, талановитий науковець Михайло Грушевський. Символічно, що пам'ятник йому відкрито поблизу двох інших, теж дорогих серцю кожного українця монументів — Тарасові Шевченку та Миколі Лисенку. Адже духовне тяжіння цих непересічних постатей завжди було і буде джерелом натхнення і незламності для народу, який, здійснивши віковичну мрію своїх волелюбних предків, обрав непростий, але перспективний шлях будівництва власної держави.

Чи підтримає Верховна Рада свій комітет?

Монопольний комітет забув... про «анти»?

У Рахунковій палаті

Рахункова палата перевірила використання коштів державного бюджету, виділених у 1997 році на ліквідацію наслідків Чорнобильської катастрофи та соціальний захист населення у зоні відчуження ЧАЕС.

Аналіз стану бюджетних видатків свідчить, що фінансування підприємств зони відчуження здійснювалося з численними порушеннями.

Зокрема, значні недоліки виявлені у використанні державних коштів, передбачених на капітальне будівництво. Державним бюджетом на 1997 рік на зазначені цілі заплановано 12,7 млн. грн., фактично виконано робіт лише на суму 4,1 млн. грн. Безпідставно проведені взаємозаліки на 7,3 млн. грн., хоча обсяг робіт на зазначену суму не планувався і не проводився.

Допущена не завжди вмотивована непорочність розподілу бюджетних коштів серед підприємств зони відчуження. Окремі з них профінансовані на 30—35 відсотків від потреби, інші — на 205—437 відсотків.

Розглянуто також попередній аналіз звіту Антимонопольного комітету України за 1997 рік щодо здійснення ним державного контролю за дотриманням антимонопольного законодавства.

Висновки аналізу дають підстави стверджувати, що Антимонопольний комітет на основних напрямках своєї діяльності займає вичікувальну позицію, недостатньо ефективно здійснює контроль за дотриманням антимонопольного законодавства, внаслідок чого встановлюються монопольно високі ціни, порушуються права споживачів, допускається дискримінація підприємств і споживачів органами влади та управління. Ризик заготівлі, переробки та зберігання зерна і лібопродуктів, наприклад, не тільки не став конкурентним, але й залишається повністю монополізованим, що істотно погіршує стан сільського виробника і обмежує надходження платежів до державного бюджету. Замість старих з'являються нові монополії, такі як «Хліб України» та інші, діяльність яких не поліпшує економічну ситуацію в країні.

Рахункова палата порушила питання про необхідність заслухати звіт Антимонопольного комітету на сесії Верховної Ради України.

На засіданні колеги розглянуто також результати перевірки використання бюджетних коштів в Управлінні справами Верховної Ради України, здійсненої у зв'язку із зверненням Президента України. Інформацію з цього питання направлено Голові Верховної Ради та Президенту України.

Прес-служба Рахункової палати України.

Ми хочемо зберегти село, а значить — і всю країну

У комітетах Верховної Ради

Так вважає голова Комітету Верховної Ради з питань агропромислової політики та земельних відносин Олександр Мороз, крилаті вислови якого завжди містять у собі логіку реалій

А сказав це він, розпочинаючи відкрите візне засідання свого комітету спільно з постійною комісією з агропромислового комплексу Дніпропетровської обласної ради. Вже не вперше комітет проводить роботу в регіоні за участю профільних депутатських комісій майже всіх областей, створюючи, як висловився Олександр Олександрович, «вертикаль інтересів органів представницької влади і порятунку держави».

Усі учасники засідання зійшлися на тому, що галузь нині навіть не в критичній, а в катастрофічній ситуації. Теперішні, ледве наче не «героїчні», потуги уряду — як запізнїла припарка мертвому. Щойно запроваджені фіксований податок для сільгосптоваровиробників — це лише 41 гривня з гектара ріллі, а дев'ять з десяти, якщо не більше, господарств і їх сплатити практично не в змозі. На кожен гектар на сьогодні вкупі вже набралось 611 гривень усіляких боргів — чи можна з них виплатитися? Та ніколи! Візьмемо розрекламоване нинішнє дотування тваринницької продукції: п'ять копійок на кілограм молока — це ж бо соломища для потопаючого. Адже, щоб тільки на один день забезпечити себе пальним, господарства мусять забивати на м'ясо і продавати три корови в день.

Не випадково обнадійливий законопроект про списання та реструктуризацію податкової

заборгованості селян, ідея якого полягає у звільненні від сплати всіх боргів, штрафів і пені тих, хто цього року з обов'язковими платежами розрахується бодай в межах наміченої на останній квартал суми, тут, на засіданні у Дніпропетровську, Олександр Мороз визнав як такий, що відразу потребує перегляду у бік «ще глибшого пом'якшення», бо однак не зарадить біди. Мало хто стягнеться, щоб скористатися і цим шансом.

— Як не допоможуть нам і ніби багатообіцяючі «податкові канікули», котрі оце нарешті вводяться, — заявив голова постійної профільної комісії Дніпропетровської облради Іван Лазаренко. — Порятують тільки глобальні заходи в комплексі на зразок справедливого і паритетного ціноутворення на сільгосппродукцію, державного замовлення на її виробництво та дотування і кредитування села на загальноприйнятних у світі умовах.

То чого домагаються селяни? Виходить, що суцільного списання боргів, щоб починати з чистого аркуша за «нормальними правилами гри»? А чом би й ні! Треба негайно починати відлік зовсім іншого часу — часу воістину збереження у нас найсильнішої галузі, без якої такий справді загине і вся Україна.

Саме на цей рахунок відкрите візне засідання аграрного комітету Верховної Ради у Дніпропетровську, зібравши тут небайдужих людей і достоту талановитих практиків, направило дуже багато непересічних ідей та пропозицій.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Рушив потяг з вантажем проблем

Стихія

Знімки повеневих руйнацій на Львівській залізниці красномовніші від слів. Відновлювальні роботи і допомога потерпілим були б неможливі без надійного залізничного сполучення, а тому основні зусилля і ресурси спрямовано на відбудову пошкодженої колії (10,5 км). Днями розпочався рух поїздів на ділянці Рахів—Берлібаш. 450 метрів колії було повністю зруйновано разом із землеполотном.

Підраховано, що на повну відбудову потрібно 40 мільйонів гривень. Більш як десять мільйонів уже витрачено. З усіх залізниць України надходили рейки, шнали, болти, інші матеріали. Оперативність, мобілізованість за нестандартних ситуацій завжди були притаманні колективу залізничників під орудою Георгія Кирпи.

Відтак взаємодія різних управлінських ланок налагоджена чітко і збоїв не дає.

Однак подібних до нинішніх катаклізмів у цьому столітті і не пригадують. Загалом на Ужгородському відділку кількості потерпілих залізничників разом із членами сімей становить 4960 чоловік. Повністю зруйновано 98 будинків, частково — 116. Колеги-залізничники

відгукнулися на біду. З Донецької залізниці надійшло 13 тисяч тонн вугілля, з Білої Церкви — 64 тонн борошна, із Жмеринки — 68 тонн цукру.

Повінь змусила думати не лише про відновлювальні роботи. Штучні споруди на повенебезпечних ділянках було збудовано понад сто років тому під вузьку колію, і їхні характеристики вже не відповідають умовам технічної експлуатації.

— Для запобігання руйнівним наслідкам стихії потрібен комплекс заходів, — каже інженер відділу штучних споруд служби колії Юрій Школьник. — Необхідна спеціальна робота протиселевих конструкцій-споруд, які пропусkali б селевий потік над залізницею.

Звичайно, щоб реалізувати цю програму потрібні централізовані кошти. Для прикладу, тільки одна година експлуатації вертольота для створення карти селенебезпечних місць коштує 800 гривень!

Утім, Львівська залізниця вже не раз власним коштом, як кажуть, «прикривала амбразуру». Свого часу уряд постановив виділити кошти на укріплення дамби 120-го кілометра. На відтинку Королево—Рокосово ця дамба, що знаходиться поряд із залізничним переходом, передусім захищає мешканців селища Тересва. Та Київ так і не виділив кошти й дамбу відбудували за рахунок залізниці. І вона витримала цьогогірчу стихію. Нині залізниця апелює до уряду за клопотанням провести залізку з державним бюджетом з ПДВ, який сплачується консолідовано всіма підприємствами залізниці в Західному регіоні України, зокрема і в Закарпатській області, на суму витрат, яка дорівнює вартості відновлювальних робіт і допомоги потерпілим. Адже нині 4 лікарні

залізниці (Мукачеве, Чоп, Ужгород, Королево), які прийняли потерпілих мешканців прилеглих міст і сіл, практично не мають коштів на лікування і утримання хворих. Через складну епідеміологічну ситуацію потрібні кошти на придбання дезінфекційних, імунобіологічних препаратів.

Керівники колективу залізничників сподіваються на допомогу, але на «манну небесну» не розраховують. Пошле життя нові випробування — з'являться й нові рішення.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, Сергій ЛАВРЕНЮК.

Львів.

Рубають гілку, на якій сидять

Під час прес-конференції, влаштованої позафракційною депутатською групою з питань гірських населених пунктів, її координатор народний депутат Віктор Жердицький, назвавши повінь на Закарпатті катастрофою № 2 після Чорнобілля, від якої постраждало майже 400 тисяч закарпатців, наголосив, що нині поряд із заходами ліквідації наслідків повені та допомоги постраждалим, не менш важливо встановити причини екологічного занепаду Карпат, прогнозувати подальший розвиток регіону.

Учасники прес-конференції народні депутати Орест Фурдичко, Георгій Філіпчук, Іван Мигонич, Пилип Буждиган, Василь Шепя, Дмитро Пнатюк, Нестор Шуфрин висловлювали думку, що катастрофа спричинена не так аномальними атмосферними опадами, як нерозумною господарською діяльністю людини, котра зруйнувала екологічну рівновагу Карпатського природного середовища.

Після вирубання вікових лісів у гірській частині Закарпаття майже 70 відсотків площі займає молодий і се-

редньовіковий ліс, який іше нездатний повною мірою виконати водорегулюючу функцію. Адже тільки зріле дерево може утримувати до 5 тонн води.

Наводилися і такі приклади. Нині на Закарпатті одержали дозвільні картки на вирубання лісу 380 різних комерційних СП, які по-хижацьки знищують його поблизу доріг та навколо річок і тисячами кубометрів продають деревину за кордон, захищають русла річок і потічків. Тим часом уряд приймає рішення про будівництво і модернізацію меблевих фабрик у Марківці та Дніпропетровську.

Народний депутат Георгій Суркіс поінформував журналістів про те, що нині «під пером» у Президента лежить указ про надання Закарпаттю статусу вільної економічної зони. На думку депутата, тільки самоокупна і прибуткова економіка, яка мусить прийти до цього краю, дасть можливість вирішувати і його екологічні проблеми, щоб повені — «лихо давнє і сьогочасне» — більше не повторювалися.

Анатолій КАРАСЬ.

Закарпаття: зона стихійного лиха

Чутки про мародерство дещо перебільшені

Бліц-інтерв'ю заступника начальника УМВС України в Закарпатській області, керівника оперативного штабу з надзвичайних ситуацій полковника Луки ФЕДУРЦІ.

— Луко Степановичу, під час повені закарпатська міліція не знала, що таке відпочинок — доводилося виносити потерпілих буквально на руках, часто по шию в холодній воді. А як супроводжувати гуманітарну допомогу та техніку, охороняти майно громадян та стежити за порядком. Та, попри не, деякі ЗМІ повідомили про випадки мародерства.

— Справді, час відпочинку ще не настав. В період повені роботу оперативного штабу було нерівночасно з Ужгорода до Чопа, де опинилася під загрозою прориву дамба. Міліція забезпечувала зв'язком пункти спостереження за станом дамби, виявила місця, де просочувалася вода. У рятувальних роботах було заліяно майже дві тисячі наших працівників.

З 4 по 30 листопада в області зареєстровано 444 злочини. Це на 14 відсотків менше, ніж за такий період торік. Проте у населених пунктах, котрі були затоплені, не допущено ані крадіжок, ані грабів. Приміром, у Мукачевому на вулицях, які не були підтоплені, криміногенна ситуація ускладнилася. А там, де люди постраждали й було налагоджено цілодобове патрулювання, злочинів не зареєстровано.

Розмову вів Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

Приймають, як рідних

Важко пережити наслідки повені дорослим, а тим більше дітям, що залишилися без даху над головою. Та щедрі душею і добрі серцем люди, котрі готові взяти у свої сім'ї закарпатських хлоп'ят і дівчаток. І таких людей багато. Серед них і Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан, який згодився прийняти у свою сім'ю трьох маленьких закарпатців. А загалом в Угорщині тепер оздоровлюється 225 дітей. Бажання прийняти аж до весни сто дітей із Закарпаття виявила дирекція трускавецького дитячого санаторію «Джерело».

Уж в дорозі до курортних міст Криму більш як 140 хлоп'ят і дівчаток. Про них потурбувалося керівництво автономної республіки. У табір «Молода гвардія» Одеської області відправлено 600 дітей. Усі витрати, окрім транспортних, беруть на себе ті, хто їх приймає.

Хроніка. Факти. Події

✓ **Токіо**

Попередили...

Сполучені Штати довели до відома Токію, що Північна Корея до кінця північного року може запустити нову ракету. Японський уряд звернувся до США з проханням на американсько-північнокорейських консультаціях, що починаються в п'ятницю, закликати Пхеньян отямитися. Вашингтон — пообіцяв, але в Токію сумніваються в успіху таких закликів. КНДР, яка відчуває гостру нестачу іноземної валюти, розглядає поставки своїх ракет Сирії та Ірану як важливе джерело доходу.

✓ **Джакарта**

**Вандалізму
буде покладено край**

Президент Індонезії Хабібі заявив, що його уряд не потерпить релігійного вандалізму. Та все ж днями в індонезійському місті Купанг, адміністративному центрі провінції Східна Нуса-Тенгара, багатотисячні натовпи християн спалили, розгромили не менш як 12 мечетей та мусульманських молебних будинків. Постраждало також майже три десятки інших будинків і споруд.

✓ **Мадрид**

Із песиміста — в оптиміста

«Я не очікував від свого візиту конкретних і негайних результатів у тому, що стосується проблеми Аугусто Піночета, але залишаю Мадрид значно більшим оптимістом, ніж був до приїзду в цю країну», — таку заяву зробив міністр закордонних справ Чилі Хосе Мігель Інсульса. Він перебував в Іспанії з офіційним візитом. Міністр не став уточнювати, чим викликаний його оптимізм, а лише зазначив: візит був корисний, бо всі його співбесідники уважно вислуховували точку зору чилійської сторони, і «ставлення іспанців до згаданої проблеми було значно краще, ніж він очікував».

✓ **Янгон**

Око за око

М'янмська влада запровадила заборону на в'їзд до країни офіційних осіб Великобританії. Згідно з розпорядженням правлячої Державної ради миру й розвитку, офіційні представники Англії можуть вступити на м'янмську територію лише «за спеціальним дозволом». Цей захід є відстроченою реакцією на запровадження минулого року країнами-членами Європейського союзу санкцій проти м'янмської адміністрації на знак протесту проти порушення нею прав людини та відмову вступити в діалог з опозиційною Національною лігою за демократію на чолі з лауреатом Нобелівської премії миру Су Чжі. Крім економічних обмежень на ділові зв'язки із М'янмою, накладено заборону на видавання віз дітям ДРМР.

✓ **Маніла**

**Стратити,
не можна помилювати**

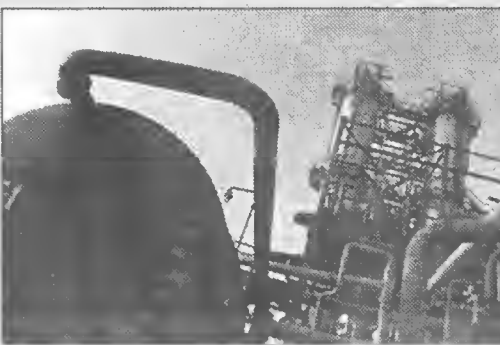
Перша за останні десятиліття смертна кара на Філіппінах відбудеться в перших числах січня наступного року. Вирок суду буде виконано щодо 30-річного місцевого художника Лео Ешегараї. Його звинувачують у звалтуванні своєї десятирічної пасербиці. За тиждень раніше Європейський союз та Ватикан закликали Філіппіни не поновлювати виконання смертних вироків у країні. Однак філіппінський президент Джозеф Естрада іншої думки. «Я твердий у своєму рішенні і ніщо не зможе змінити його. У країні відбувається надто багато таких злочинів і тому страта Ешегараї послужить добрим уроком для решти всіх», — заявив Естрада.

✓ **Нью-Йорк**

Оборудка століття

У Нью-Йорку оголосили про оборудку століття: злитті двох провідних американських нафтових корпорацій «Екссон» та «Мобіл». Унаслідок цієї безпрецедентної угоди створюється найбільша в світі компанія, яка одержить назву «Екссон Мобіл корпорейшн». У разі, якщо оборудку буде схвалено державними регулюючими органами, нова корпорація за основними показниками обійде автомобільного велетня «Дженерал моторз», який тримав до цього перше місце в списку найпотужніших промислових компаній нашої планети. Сукупний дохід «Екссона» та «Мобіла» минулого року становив 203 млрд. доларів.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформантів.

«Ми б не хотіли посідати перші місця у випусках останніх новин...»

У Посольстві Ізраїлю Тимчасовий Повірений у справах цієї держави в Україні Зевс БЕН-АР'Є зустрівся з журналістами. Хоча якогось конкретного приводу для прес-конференції й не було, та тем для розмови з представником Єрусалима не бракувало. Звісно, найперше — процес близькосхідного врегулювання, де останнім часом відбуваються надзвичайно важливі події.

Без особливого ризику можна стверджувати: бажання пана Ар'є, винесене в заголовок цієї статті, навіряд чи збудеться. Принаймні, в осяжному майбутньому. Домовленості про чер-

говий етап виведення ізраїльських військ із Західного берега ріки Йордан, прагнення палестинців створити незалежну державу до 4 травня наступного року — усе це залишає за ізраїльтя-

нами й палестинцями «привілей» саме на перші місця у випусках новин. Дипломат коротко розповів про своє бачення розвитку близькосхідного мирного процесу. «Виходить так, — сказав він, — що зобов'язання Ізраїлю дуже конкретні (виведення військ із певної частини території тощо), натомість зобов'язання палестинської сторони не вимірюються метрами чи процентами. Тому й простежити їх виконання значно важче. Насамперед це сто-

сується гарантій безпеки на територіях, які переходять під їхній контроль. Коли ж палестинське керівництво взяло зобов'язання надати робочий план боротьби з тероризмом — то має зробити це до певної дати. Якщо в Палестинській хартії досі записано про боротьбу до повного знищення Держави Ізраїль — вони мають узяти конкретне зобов'язання щодо ревізії цього документа. Миру без безпеки бути не може».

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

«Харківська ініціатива»: нічого, крім обіцянок

(Початок на 1-й стор.).

Перша україно-американська зустріч цього літа давала надію на сприятливий розвиток подій. Казали про спільні енергетичні програми, інвестиційні проекти, підтримку малого бізнесу. Але друге засідання робочої групи остаточно розвіяло міф про «турбоатом» США. Випливають якісь «агрономічні теми»: твердять про «посіяні зерна», що дали «непогані сходи», і про те, що все залежатиме від того, які самі «агрономи» доглядатимуть за своїм полем і як преса «удобрюватиме» цей майбутній урожай. Проте з останньої підписаної заяви видно, що «на полі» вже нічого, крім бур'янів, не проросте.

Цього разу адміністрація «Турбоатому» запропонувала кілька проектів. Зокрема, щодо підвищення безпеки діючих в Україні АЕС. Проект, з одного боку, дає змогу американцям отримати новий ринок збуту, а з другого — фінансувати закупки обладнання у «Турбоатом». Причому таку саму роботу можна було б проводити на АЕС Росії.

Була ідея і разом вийти на ринки третіх країн, пропонуючи енергетичне обладнання. США могли б також брати участь і в будівництві турбінних лопаток, щоб Україна відмовилася від поставок цих деталей з Росії.

«Турбоатом» також запропонував проект реконструкції енергоблоків

теплових станцій, що відпрацювали, співробітництво під час будівництва енергоблоків для Хмельницької АЕС. Ішлося й про виведення з експлуатації ЧАЕС, яку можна було б переобладнати на теплову електростанцію.

Вислухавши пропозиції, керівник американської делегації Вільям Тейлор заявив, що ще раз ознайомить з ними американських промисловців і бізнесменів, проте не їм, дипломатам, приймати рішення. Після прес-конференції харківський губернатор Олег Дьомін зазначив, що хотілося б уже тепер мати якісь конкретні результати. Однак таких поки що немає.

Микола КОСІЙ.

Харків.

У відповідь США звітують...

Зважаючи на неоднозначне ставлення до американських компенсацій Україні після її відмови від участі у будівництві Бузьської АЕС, є сенс подати точку зору США на ці проблеми.

Прес-служба Посольства США в Україні оприлюднила наступну інформацію. Зокрема, йдеться про те, що «Харківська ініціатива» — лише один із «компенсуючих» заходів. Крім цього проекту, США також обіцяли допомогти Україні у розвитку різноманітних джерел ядерного палива згідно зі спільною угодою про співпрацю у галузі мирного використання ядерної енергії. Угоду цю поки що не ратифіковано Верховною Радою, але американський уряд вже виділив 8 мільйонів

доларів на визначення альтернативних постачальників ядерного палива Україні і готовий надати подальше фінансування.

США також зобов'язалися скликати конференцію з питань співпраці та торгівлі ядерними ресурсами у Вашингтоні, що й було зроблено 9—10 жовтня. Конференція мала сприяти просуванню українських ядерних технологій на західних ринках, зокрема американському.

Більше того, Вашингтон пообіцяв підтримати негайне членство України у

Режимі контролю над ракетними технологіями (РКРТ), до якого Київ прагнув дуже давно. Тепер Україна є повноправним членом РКРТ, що дозволяє розширити україно-американську космічну співпрацю у галузі запуску комерційних супутників тощо.

Міністерство оборони США також взяло на себе зобов'язання надавати технічну допомогу у закритті військових баз, приватизації служб забезпечення військових баз та у підтримці економічної перебудови у населених пунктах, що можуть постраждати під час закриття військових об'єктів та оборонних підприємств.

Було обумовлено і

збільшення фінансування Наукового і технологічного центру в Україні, який відкриває перед науковцями та інженерами оборонної промисловості у цивільних можливостях у цивільних проектах. Улітку США надали центру 6 мільйонів американських доларів.

США також пообіцяли збільшити допомогу Україні у посиленні контролю за експортом оборонної продукції, згідно зі спільними зобов'язаннями про нерозповсюдження військових технологій. Зокрема, встановити в Україні автоматизовану систему експортного ліцензування.

Підготувала
Надія БЕДРИЧУК.

Півтора мільйонера на одного безробітного

Кого в країні більше — безробітних чи мільйонерів? У Норвегії можуть відповісти на це незвичайне запитання.

Колись клуб мільйонерів тут, як і в інших державах, був не дуже великий, але 1986 року кількість осіб з таким гучним «титолом» досягла вже 9 тисяч, тож у середньому на 450 осіб припадало по одному мільйонеру.

А опубліковані нині дані свідчать: 1997 року кількість норвежців з мільйонним статком перевищила 92 тисячі, тобто збільшилася більш як удесятеро. Візьмемо до уваги, що в цій державі живе всього 4,3 мільйона осіб. Отож серед 46 норвежців один уже точно — мільйонер.

Найдивніше: кількість мільйонерів перевищує

кількість безробітних. Того ж таки 1997 року вільних від праці людей було 56 тисяч. Виходить, на одного безробітного припадає... півтора мільйонера! Дуже рідкісне поєднання, чи не так? Судячи з усього, Норвегія вносить в економічну науку новий показник якості розвитку сучасного суспільства.

Щоправда, мільйонер тут не зовсім такий, як у Сполучених Штатах: його майно оцінюється не в доларовому, а в кронному вимірі. А за один долар нині дають 7,5 норвезької крони. Не важко прикинути, наскільки тутешній мільйонер «легший у вазі» від американського. Але навіть у такому обчисленні показники вражають.

Норвегія — у минулому рибальська країна —

стала особливо швидко розвивати економіку після того, як у 70-х роках приступила до видобутку нафти й газу з надр континентального шельфу Північного моря. Прибутки від «чорного золота» дозволили владі зміцнити й розвинути також інші галузі народного господарства. З волі більшості населення Країна фіордів навіть відмовилася від членства у Європейському союзі.

Отож основа нинішнього економічного піднесення Норвегії — нафта й газ Північного моря. Однак деяким власникам таких природних багатств із країн СНД вони чомусь не приносять такого розквіту. Видно, справа не лише в дарах природи...

Марат ЗУБКО.

Гельсінкі.

Почався «український сезон»

Днями з ініціативи Національної бібліотеки Вірменії та посольства України у вірменській столиці відкрито виставку, присвячену музичній культурі України. В організації цієї виставки активну участь узяли місцеві бібліотека, що має великі фонди української музичної літератури, а також українське товариство «Червона калина» та благодійний фонд «Україна».

За цікавим збігом, водночас почала роботу й виставка, присвячена 75-річчю знаного українського літератора Віктора Качевського, добре відомого в Єревані перекладача вірменської літератури на українську мову. А завтра у Вірменському товаристві культурних зв'язків відкривається фотовиставка під назвою «Львів — перлина Європи». Автор численних фотографій — місцевий фотохудожник Роберт Акоюн.

Армен ХАНБАБЯН.

Єреван.

«Турбоатом» не отримав від США ані цента компенсацій

Страшний удар долі можна пом'якшити

Сьогодні —
Міжнародний
день інвалідів

Давайте потанцюємо!

(Початок на 1-й стор.)

Безперечно, позбутися усіх наслідків страшного удару долі, пов'язаного з інвалідністю, мало кому вдається. Та значно пом'якшити цей удар цілком можливо. Звісно, за нашого спільного бажання.

І добре, що дедалі більше людей докладає до того зусиль. До них належить і голова благодійного приватного фонду інвалідів «ІП-Фонд» Микола Подрезан, до речі, також інвалід І групи. Допомогає фонд лише інвалідам на візках з травмою хребта та спинного мозку. А таких серйозних ушкоджень в Україні щороку зазнають дві тисячі осіб. То навіть страшно подумати: п'ять наших співвітчизників, здебільшого — молодих, щодня випадають з активного життя.

Два роки тому «ІП-Фонд» організував конкурс «Міс Україна на візку». І ось днями у столичному «Голлівуді» відбувся фінал першого всеукраїнського конкурсу «Лицар України на візку. Кубок «Фалбі». В ньому взяли участь п'ять мужніх хлопців: Микола Машаєв, Олег Соколов, Олександр

«Лицар року» — Олександр Жердев

Жердев, Олексій Сорока й Андрій Нечипоренко. Спеціалісти стверджують, що такого турніру не тільки в нас, а й у світі, не було. Хлопці грали в кеглі, демонстрували фігурне катання на візках, читали вірші і навіть танцювали вальс. Лицарем року журі одногласно назвало Олександра Жердева. Призи і подарунки отримали всі учасники фіналу. Режисером і продюсером цього незвичного шоу виступив Микола Подрезан, а генеральним спонсором конкурсу — фармацевтична компанія «Фалбі».

— Забезпечити незалежний стиль життя для інвалідів сьогодні прагнуть у всьому цивілізованому світі, — каже голова «ІП-Фонду», — і ми в Україні намагаємося йти таким шляхом.

Роман ВАТРИЧ.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Ось вони — учасники фіналу

Інвалід годує село

Перестали виглядати за околицю мешквці села інгулець Білозерського району Херсонської області з непевністю: привезуть чи не привезуть з райцентру хліб? Бо вже мають власну пекарню. А об'їжджав її сільський токар Василь Магдалюк. Хоч зробити це йому було дуже не легко: після нещасного випадку став Василь Павлович інвалідом і тепер доводиться поратися однією рукою.

Магдалюк добре знає токарну, слюсарну, зварювальну, будівельну справи. Разом з помічниками він не тільки капітально відремонтував напіврозвалену будівлю, змонтував усе обладнання, а й власноруч зібрав дизельний електрогенератор. Це на той випадок, коли в селі вимикають струм.

Три випічки роблять щодня інгулецькі пекарі. До речі, добирав їх сам Василь Павлович з-поміж тих, хто не мав роботи. А 12 нових робочих місць для села — не абищо.

«Щастя — це віра в прекрасне»

Найстарішому автору збірки літературних творів «Очіма душі», яка щойно побачила світ у Житомирі завдяки спонсорам, незабаром виповниться 75, наймолодшому — 18. Є тут історична поема й сатирична, вміщено ліричні вірші і філософську притчу — різні жанри, стилі, рівень майстерності теж різний. Об'єднує ж те, що всі автори інваліди — війни, праці, з дитинства. Незважаючи на важкі недуги, вони залишаються оптимістами, переконаними в тому, як сказано в одному з віршів, що «щастя — це віра в прекрасне».

Василь Комендант
з директором школи глухих
дітей м. Хайдельберга
паном Фатером

Як вижити в глухих часи?

Волення про допомогу чути звідусіль, і важко визначити, звідки воно лунає голосніше. Лист із Сімферополя — також волення. Але його мало хто чує. А воляють люди, котрі за велінням долі крокують життєвою дорогою інвалідів.

Ми зустрілися з Василем Комендантом у Кримській республіканській організації Українського товариства глухих (УТГ). Кілька скромно обставлених кімнат в одноповерховому будиночку старого Сімферополя поряд з собором Петра і Павла — от і всі орендовані «володіння» товариства глухих.

Розмова почалася з «болючого» запитання: як жити, щоб вижити?

— Ніхто ні в чому нам не допомагає, — почав співрозмовник. — Сподіваємося лише на себе. Закон «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» РСР, чинний і до сьогодні, не працює. Скажімо, хоча б і тому, що телебачення просто ігнорує глухих. А сурдопедагогі стверджують, що чим повнішу інформацію одержують глухі діти, тим швидше вони розвиваються.

Фахівці знають, чим у майбутньому загрожують дітям нинішній інформаційний голод. В міру своїх можливостей вони намагаються виправити ситуацію. У Феодосійській спецшколі для дітей з ослабленим слухом, відомий по всій Україні, знайшли, приміром, можливість придбати комп'ютери. А от Сімферопольській школі для глухих дітей комп'ютерні класи хіба що сняться. Такі різні можливості в нав-

чальних закладах мають просте пояснення: феодосійська спецшкола розташована дослівно за сто метрів від моря. Влітку там відпочивають діти з Тюмені, і тамешні нафтовики допомагають, чим можуть...

Очевидно, подальше життя випускників спецшколи багато в чому залежить від багажу набутих знань і вміння застосувати їх на практиці. Випускники з Феодосії вступають до технікумів, інститутів. У Київському технікумі легкої промисловості та в Київському університеті фізкультури є, скажімо, спецгрупи з перекладачами.

Чотири роки тому з ініціативи Кримської республіканської організації УТГ в Сімферополі відкрилися два професійно-технічні училища: швейне і взуттєве. Було ще одне, столярне, та його закрили через відсутність відповідної навчальної та побутової бази. Раніше спеціальностей швейників та взуттєвників глухих дітей в училищі не навчали, вони йшли на підприємства учнями. Навчання у ПТУ дворічне, викладачі працюють з перекладачами.

У групах по 12 осіб — оптимальна кількість, беручи до уваги, що у випускних класах феодосійської та сімферопольської спецшколи не більш як 25 учнів.

Що очікує молодих людей після двох років навчання? Василь Васильович показав мені список глухих сімферопольців, які потребують працевлаштування. У списку 108 осіб.

— І всіх я мушу влаштувати. У Сімферополі є навчально-виробниче підприємство глухих, яким керує Ліна Позняк. Підприємство випускає швейну

продукцію. Нині воно працює вкрай-годи. Більшість членів трудового колективу перебуває у неоплачуваній довгостроковій відпустці, а в єдиній бригаді, яка працює, люди отримують за свою працю мізерну зарплату.

Василь Комендант не згущує фарби. Саме життя гранично згустило їх. Виходить, попереду — глухий кут? Мій співрозмовник так не вважає. Він переконаний, що нерозв'язних проблем нема, є небажання їх розв'язувати.

У Сімферополі працює колективне підприємство «Крим-Гермес». Проходить реєстрацію колективне підприємство «Аїд» у Севастополі. Метою їх організації визначено «одержання додаткових коштів, потрібних для забезпечення соціальної і трудової реабілітації інвалідів по слуху, і створення додаткових робочих місць для членів товариства». Звичайно, у цьому випадку йдеться про республіканське товариство глухих. Обидва підприємства займатимуться комерційно-виробничою діяльністю з працевлаштуванням глухих.

— Влада під час організації цих підприємств не допомагала й не заважала, — так відповів на моє запитання Василь Васильович. І тут же поділився своїм занепокоєнням:

— Оскільки підприємства, що мають пільги, піддаються посиленій перевірці податкової інспекції, у мене є побоювання. Хотілося б, щоб такі перевірки мали цивілізований характер, щоб через це не зупинялася робота.

За наших часів такий початок чимало вартий. Це — їхня ініціатива, їхня справа, і вони

не пошкодують для цього сил. У це вірить мій співрозмовник. Сподіваюся, небезпідставно.

Товариство глухих згідно зі статутом сприяє органам влади у розв'язанні проблем інвалідів. Фактично ж товариства перебрали на себе функції державних органів і структур.

— Не хотів би ображати працівників Республіканського центру зайнятості населення, Кримського республіканського фонду соціального захисту інвалідів, — заявив Василь Комендант, — але вони користуються тим, що є товариство глухих, і всі завдання перекладають на нас.

Прикладів цього багато. Ось один, вельми промовистий.

До нас з Міністерства праці та соціальної політики, Міністерства охорони здоров'я, лікарень посилають людей для одержання слухових апаратів. Але ж ми не купуємо їх! Як можуть чиновники посилати людей туди, де, за найбільшого бажання, їм допомогти не можуть?

Своїх інвалідів сімферополь-

цям удалося забезпечити слуховими апаратами лише завдяки братерським відносинам з міським товариством глухих м. Хайдельберга, очолюваним Дітером Бетцом. Торік німецькі друзі подарували кримчанам 70 слухових апаратів. Сімферопольське товариство передало їх до двох спецшкіл, поділилося з Ялтою, Севастополем, Керчу.

Василь Комендант зазначив, що представники республіканських громадських організацій інвалідів є членами колегій Мінпраці та МОЗ України. Точніше, повинні бути по закону. Але...

— Ані глухі, ані сліпі до міністерських колегій не входять, — сказав він. — Ми не знаємо, що там обговорюють, які програми приймають. Звідси, переконаний, і численні нерозв'язані проблеми. Я звернувся до Міністерства праці та соціальної політики, та моє запитання залишилося без відповіді.

Тамара ЛЮДНА.

Сімферополь.

У номер

✓ Київ

Загрози широкомасштабної агресії проти нас не існує

— заявив, посиляючись на слова Президента України, секретар Ради національної безпеки і оборони Володимир Горбулін. І тут же, на брифінгу, зауважив, що Україну в НАТО ніхто не тягне, вона виходить лише зі своїх інтересів. Цю думку Володимир Павлович висловив у розрізі нещодавньої презентації у Брюсселі української програми «Україна — НАТО». Цей, як було сказано, безпрецедентний документ викликав велику зацікавленість і у політичного комітету НАТО, і в посланців держав — учасниць блоку. Програма передбачає напрямки діяльності України і НАТО в науково-військовому і науково-технічному співробітництві, боротьбі з незаконним розповсюдженням ядерної зброї, тероризмом тощо. Йдеться про спільне планування дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій тощо. Окремо йшлося про можливість участі України у стандартизації озброєння, засобів зв'язу держав — учасниць Північноатлантичного блоку. І саме цією можливістю України, як було сказано, зацікавилися найближчі сусіди — Польща, Чехія, Угорщина. На одвічне запитання, де взяти кошти на реалізацію цієї програми, Володимир Горбулін відповів, що для цього планується виокремити рядки в бюджетах більш як 20 міністерств і відомств, котрі брали участь у розробці програми. Скільки загалом коштів «потягне», секретар РНБО відповісти не зміг. Але зауважив, що ці витрати не вплинуть на процес прийняття державного бюджету Верховною Радою України.

✓ Одеса

І на залізниці затори

За останніми даними, понад півтори сотні довжелезних поїздів нагромадилося нині на підходах до Одеського залізничного вузла, очікуючи у вимушених чергах, поки їх приймуть, розвантажать чорноморські порти, переважно — Одеський морський. Щось там не до кінця продумали, спланували поміж себе портовиків і поставальників вантажів. Перші щодня розвантажують значно менше вагонів, аніж їх надходить, отож і утворилися затори. Коли з ними впорються — ніхто не може достеменно сказати, але без вини винуватими залишилися залізничники, які змушені платити великі гроші за простій вантажів.

✓ Харків

В історію він в'їхав на танкові

Сьогодні світова громадськість відзначає 100-річчя з дня народження М. Кошкіна — головного конструктора легендарного танка Т-34.

Створений під керівництвом цього видатного інженера танк Т-34 був однією з яскравих сторінок історії другої світової війни. Він став символом перемоги радянського народу над фашистською навалою.

З метою увічнення пам'яті видатного конструктора в день його народження в Харкові державне підприємство «Завод ім. Малишева» і Харківське конструкторське бюро з машинобудування ім. Морозова проведуть комплекс святкових заходів. До цієї дати приурочено випуск художніх поштових марок і конвертів, відкриття експозиції в музеї історії заводу ім. Малишева, виставку-конкурс моделей бронетанкової техніки.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Добрі наміри кудись приведуть

Податки

3452 повідомлення про перебування у податковій заставі майна і майнових прав отримали підприємства-боржники перед бюджетами та державними цільовими фондами Запорізької області. Деякі — вже вдруге, бо, розраховавшись зі старими боргами після першого попередження, не зуміли уникнути нових.

Оскільки втрачати «свого» ніхто не хоче, то й намагаються знайти якийсь вихід. Є такі, що відразу заявляють про неконституційність указу Президента «Про заходи щодо підвищення відповідальності...» Але за жодних умов не погоджуються на оприлюднення прізвищ керівників та назв підприємств. І тільки голова ЗАТ «Запорізький олієжиркомбінат», майно якого перебуває у податковій заставі, назвався — Олександр Михайлюк. І спокійно повідомив, що, на жаль, застава ніби зв'язала руки. Оперативному вирішенню виробничих питань заважає відсутність кредитів, які не візьмеш без погодження з податковою інспекцією. Навіть для термінової закупівлі насіння соняшнику. За комерсантами не поспієш, якщо все погоджувати по-новому.

У ході розмови з Олександром Івановичем зрозумів: він не боїться говорити про податкову заставу, тому що у вересні запрацювали всі комбінатівські заводи. Хоч і не на повні груди дихнули, але борги перед бюджетом різко почали

зменшуватись. Як кажуть, з'явилося світло в кінці тунелю. Борги були б ще менші, аби не відсутність вагонів для вивезення шроту, бо вони з насінням соняшнику очікували розвантаження в портах України. От і не змогли виробити 1000 тонн олії в жовтні, а в перші дні листопада ще 750 тонн.

І рада б душа в рай, та застава не пускає. На жаль, подібні випадки не поодинокі. 550 підприємств області заборгували бюджетам і фондам 360,2 мільйона гривень — їм позакривали всі банківські рахунки, окрім основного. Хоча в цьому випадку важко сказати, скільки б отримав бюджет, коли б не закривали тих рахунків. Чи надійшли б від них 6,4 мільйона, якими поповнили бюджет після закриття додаткових рахунків?

Значно більший переляк — в очах керівників тих підприємств, майно яких описали й готують до реалізації. Хоча в області вже є перші ластівки: майже на один мільйон гривень поповнився бюджет після продажу майна, що перебувало в заставі у Василівській та Приазовській районних, Бердянській

та Токмацькій об'єднаних податкових інспекціях.

Коли комісія з опису майна виїхала до колгоспу «Мир» Токмацького району, голова господарства цілісінський день ховався, їздив десь колгоспною «Нивою». А керівник районного «Агросу», як зазначали податківці, дізнавшись про майбутній опис майна, за лічені хвилини знайшов покупця на насіння соняшнику. Щоправда, податківці випередили — протати насіння так і не встиг.

Коли описали «Фольксваген» керівника однієї з приватних фірм у Шевченківському районі Запоріжжя, той швиденько знайшов 21260 гривень і перерахував їх до бюджету.

Хоча далеко не всі мої співрозмовники підтримували такі дії. Керівник досить солідної фірми прямо заявив: «Нехай продають мою «Тойоту», я все одно куплю її, тільки значно дешевше і... не для фірми, а собі».

Юрист досить відомого в обласному центрі підприємства заявив, що незабаром арбітражні суди через це можуть відмовитися від «одоб-

рямсу» президентського указу.

Керівники солідних підприємств вважають, що податкова застава без чіткого відпрацьованого механізму оцінки та реалізації майна ні до чого доброго не приведе, а лише погіршить становище. Й погоджуються з думкою, що вже оволоділа масами: в каламутній воді деякі структури не проти знову пожитися. Хоча жоден не заперечував життєздатності податкової застави — існує ж вона в цивілізованих країнах. Щоправда, наша країна, зазначили, їм — не рівня.

Але указ Президента діє, і на його виконання спрямовано досить значні сили. Як було нещодавно повідомлено, в Запорізькій області за результатами проведеної інвентаризації виявили 2686 одиниць автотранспорту, придатного для реалізації, вартістю 25,8 мільйона гривень. Уже вилучено у підприємств 1351 автомобіль... Як довго стоятимуть вони опечатаними — хтозна. Не виключено, що колись цей «металобрук» і стане «народним».

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.

Плач неконкурентоспроможних

За ким ринок?

Нещодавно група керівників підприємств харчової промисловості Одеси звернулася з відкритим листом до владних структур міста й області. По-перше, порекомендували з приводу того, що «випуск продуктів харчування одеськими підприємствами катастрофічно зменшується», по-друге — беззаперечно поставили вимогу: «Одеський продовольчий ринок повинен належати одеським виробникам».

Щодо першого твердження, то тут особливі коментарі, як мовиться, зайві: статистика свідчить, що за сім років виробництво, приріст, продуктів з незначного молока в регіоні знизилось проти 1990 року до 18,2 відсотка, сирів — до 19,9, макаронних виробів — 6,6, консервів — 8,4, пива — 18, кондитерських виробів — 27,5, морозива — 37,7 відсотка і т. д., і т. п. Обвал таки справді катастрофічний. А ось із приводу того, кому та на яких підставах має належати в регіоні продовольчий ринок, то тут самих безапеляційних вимог, очевидно, замало. Потрібен передусім попит. У листі щодо цього — анітелсь. Натомість інше: з допомогою влади просувати свої товари на ринок.

Облдержадміністрація й мерія міста на такого листа відреагували не зовсім так, як того чекали його автори: прийняли спільне розпорядження про формування та насичення споживчого ринку товарами вітчизняного виробництва. Згідно з ним не менше половини продуктів у магазинах регіону повинні мати українське, так би мовити, походження. Встановлено й асортиментний мінімум, якого має додержуватись, з огляду на наявність продукції вітчизняного виробництва, кожен з магазинів. А одеським підприємцям

голова облдержадміністрації Сергій Гриневецький на одній з нарад сказав: ми розробили комплекс заходів щодо захисту й заохочення місцевого виробника, та все ж головним чинником просування товарів до споживача має стати різке підвищення їх споживчих якостей. Ось і працюйте над цим! Конкуруйте з імпортерами, і з нашими вітчизняними виробниками з інших регіонів. Останні, до речі, за однакових з вами умов нерідко досягають значно більшого.

Наведемо лиш кілька повчальних для одеситів прикладів. На одній з виставок-ярмарків одесити вишикувались у чималі черги, щоб придбати ковбаси, балики, шинку Мелітопольського м'ясокомбінату, що на Запоріжжі. Охочі купували й вироб українсько-грецького СП «Векка» з села Кремидівки Комінтернівського району Одещини. Саме воно й стало переможцем у ряді номінацій при проведенні тут дегустації (мелітопольці участі в ній не брали. Її проведено тільки серед місцевих підприємств). А як же АТ «Одесам'ясо», потужні м'ясопереробні підприємства регіону? Одні з них усе ще «перебудовуються», інші взагалі простоюють. І конкурувати з мелітопольцями, з кіровоградцями, які дедалі успішніше заво-

юють одеський ринок, з тією ж сільською «Веккою», по суті, неспроможні.

Те ж саме можна сказати про АТ «Полярна зірка», що є в Одесі основним виробником морозива, про АТ Одеський пивзавод «Гамбринус». Їх керівники Євген Брилько та Андрій Влодов «виблагали» в облдержадміністрації розпорядження про граничний рівень торговельних надбавок на морозиво й пиво в розмірі 55 відсотків до ціни виробника, запевняючи, що регулювання роздрібних цін посприятиме підвищенню попиту на місцеву продукцію, яка, мовляв, не поступається за якістю привізній. І що ж? Обмеження ввели, а попит так і не зріс. Під час проведених в Одесі дегустацій перевагу віддали морозиву з Житомира, Бердичева, Білої Церкви, Нової Одеси, а пиву — з Чернігова та Миколаєва. Саме цих виробників відмінної продукції воліли, очевидно, не пускати на одеський ринок тутешні підприємці, ставлячи власні інтереси вище інтересів споживачів, зневажаючи закони ринку. А коли фокус не вдався, то почали гудити «чужинську» продукцію на різних зібраннях і в місцевій пресі. Про житомирське морозиво, приміром, розпустили плітки, що воно з сировини, заготовленої у Чорнобильській зоні, й дуже шкідливе для здоров'я. Цю брехню мусила спростовувати, після ретельної перевірки того морозива в лабораторіях, начальник Одеського облуправління у справах захисту прав споживачів Таїсія Бурлакова...

Вітчизняного виробника, втім, в Одесі є від ко-

Товар — лицем
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

го захищати і владним структурам. Передусім — від діючих тут величезних продовольчих оптових ринків, що стали, по суті, ринками турецьких та польських виробів, торгують за явно демпінговими цінами й перепиняють шлях доброякісним українським товарам. Варто б посприяти відкриттю фірмових магазинів, які на Одещині, за незначними винятками, зникли, налагодженню контактів переробних підприємств з виробниками сировини задля зниження собівартості продуктів, розвитку маркетингу й реклами, багато чому іншому. Тоді, певно, було б менше плачу неконкурентоспроможних і більше високоякісних продуктів місцевого виробництва.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Арбітражним судом Кіровоградської області порушено справи про банкрутство за заявою кредитора — Знам'янської об'єднаної державної податкової інспекції:

— приватного підприємства «Знак-С», справа № 05-01/1356/3-89. Юридична адреса: 317075, Кіровоградська область, Знам'янський район, с. Сучотці. Банківські реквізити: р/р 260004200154001 в Знам'янському відділенні АК АПБ «Україна», м. Знам'янка, МФО 323099;

— колективного підприємства виробничо-комерційної фірми «Руслан І К», справа № 05-01/1355/3-90/4. Юридична адреса: 317060, Кіровоградська область, місто Знам'янка, вул. Жовтнева, 1. Банківські реквізити: р/р 26000200277001 в Знам'янському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 323099;

— дочірнього підприємства акціонерної компанії «КіровоградАвто» Знам'янської станції технічного обслуговування, справа № 05-01/1319/3-75. Юридична адреса: 317061, Кіровоградська область, селище Знам'янка, вул. Шмідта, 61. Банківські реквізити: р/р 26007301340044 в ПІБ м. Знам'янка, МФО 323088;

— малого колективного виробничо-комерційного підприємства «Аспект», справа № 05-01/1320/3-74. Юридична адреса: 317060, Кіровоградська область, м. Знам'янка, вул. Гагаріна, 11, кв. 40. Банківські реквізити: р/р 26000180272001 в ФКБ «Приватбанк»;

— приватного підприємства «Оптовро-роздрібно торгівлі», справа № 05-01/1149/3-46. Юридична адреса: 317060, Кіровоградська область, м. Знам'янка, вул. Глібока, 28. Банківські реквізити: р/р 26000730134022 в Промінвестбанку м. Знам'янка, МФО 323088.

Арбітражний суд Кіровоградської області приймає заяви кредиторів і санаторів протягом місяця з дня публікації цього оголошення за адресою: м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29.

ГАЗ на базі автошассі: **ЗИЛ**

«Киевреммех» реалізує:

- ✓ автовышки h=12-28 м.;
- ✓ ассенизационные машины КО-503В, КО-520;
- ✓ автоцистерны V=4 м³;
- ✓ бензовозы БЦ-4,9; БЦ-7,8;
- ✓ мусоровозы КО-413, КО-431;
- ✓ пескорозбрасыватели КО-713;
- ✓ самосвалы;
- ✓ бульдозера ДТ-75, Т-170;
- ✓ экскаваторы ЮМЗ, МТЗ, ЭО-3323А, «АТЭК».

K. R. M.

Поставим по договору любую дорожно-строительную технику и коммунальную технику СНГ.

г. Киев, тел.: /044/ 450 3181
Ул. Уборевича, 21-А факс: /044/ 452 1846

До відома акціонерів ЗАТ «Есма»

Правління ЗАТ «ЕСМА» повідомляє про проведення річних загальних зборів за підсумками 1998 року, що відбудуться 20 січня 1999 року в приміщенні ідальні ЗАТ за адресою: вул. М. Краснова, 27, о 15-й годині.

При собі мати документ, що засвідчує особу. Реєстрація акціонерів або їх представників 20 січня 1999 року з 10 до 14 години.

- Порядок денний:
1. Звіт правління за 1998 рік.
  2. Звіт ради акціонерів за 1998 рік.
  3. Звіт ревізійної комісії за 1998 рік.
  4. Внесення змін до статуту ЗАТ.
  5. Про затвердження договору-доручення про ведення реєстру власників іменних цінних паперів.
  6. Різне.

Повідки за телефоном 444-32-73.

ВАТ

«Термоізоляція»

повідомляє своїх акціонерів, що 19 січня 1999 року о 10-й годині ранку в м. Харкові, пров. Університетський, 1 відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Реструктуризація ВАТ.
2. Прийняття змін в установчі документи.
3. Інші питання.

Правління ВАТ.

Арбітражний суд Автономної Республіки Крим (333000, г. Симферополь, ул. Карла Маркса, 18) возбудил дело о банкротстве:

— № 3749-11 от 28.07.98 г. Фирма «Владимирский Дом» (юридический адрес: Автономная Республика Крым, г. Симферополь, пр. Кирова, 28), р/счет 468562 Югбанк, МФО 324913, код 22296082.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 2/411-15-62 від 15.05.98 р. про банкрутство ПП «Ріко», м. Львів, вул. Пасічна, 81/58, р/р 468236 в Східському відділенні ЛРУ Промінвестбанку м. Львова, МФО 325655.

Так стверджує
Дніпропетровська
міжобласна
організація
незалежних
споживачів
«Слов'янська»

У своїй крамниці — все дешевше

Було дивно: «Слов'янська», якій немає й року від роду, збирала на своє «віче» більш як тисячу осіб. І люди не приховували широго захоплення від почутого тут.

— Одного разу, зайшовши зі своїм приятелем до кафе «Діоніс», ми були свідками цікавої події, — розповів учасник зборів Євген Гугель.

— Відвідувачі за сусіднім столиком, пообідавши, показали офіціантові незвичайну пластикову картку. І той із пред'явленого рахунку відрахував п'ятнадцять відсотків від суми. Так я дізнався, що є система знижок на товари та послуги, які й надає громадська організація незалежних споживачів «Слов'янська».

Там, у палаці «Шинник», ми вперше почули ще не всім знайоме іноземне слово — дисконт. У перекладі воно означає знижку. Дисконтна система давно відома за рубежом і вперше її взято на озброєння в Україні нашою «Слов'янською». Це гнучка система зниження цін на куплені в певних магазинах товари та за послуги тих чи тих установ, на які мають право всі члени «Слов'янської».

— Ми не відкрили Америку, — пояснює голова ради співзасновників цієї незвичайної для нас організації Сергій Орлов, — бо в тій самій дбайливій Америці така дисконтна практика для

більшості населення є образом їхнього життя. Інакше вони себе просто не мислять. Незалежно від того, багатий ти чи бідний, належиш до «середнього класу» чи ні, якщо хочеш гідно й економічно жити, то — будь ласка. З другого боку, знижки допомагають підприємцям і комерсантам у їх боротьбі за постійного покупця або клієнта, що властиво для цивілізованого ринку.

Далі Сергій Ігорович підкреслив, що основна мета «Слов'янської» — створення і розвиток системи дисконтних товарів і послуг для користувачів. Інакше кажучи, організація бореться за зниження цін на товари і послуги для членів свого споживчого клубу. Це й формує новий стиль життя, сприяє викориненню утриманських настроїв у суспільстві, а також, що важливо, стимулює вітчизняного підприємця.

В основу діяльності «Слов'янської» покладено принципи взаємодопомоги, що реалізуються на громадських засадах із застосуванням елементів широко відомого сіткового маркетингу, який давно утвердився на Заході, але в Україні залишається все ще дуже молодим напрямом.

Усе досить просто. Будь-який продуктовець або промтоварний магазин, нехай навіть супермаркет чи універ-

маг, зацікавлений сьогодні мати шодня гарантованих покупців. Те саме можна сказати про бензозаправки, станції техобслуговування автомобілів, пункти хімічестки, ательє мод, аптеки, лікувально-медичні установи та ін.

А чим завоювати серця постійних клієнтів? Відповідь «Слов'янської» така: зниження цін у межах 10—15—20 (а то й більше!) відсотків і є тією конкретною пільгою, що забезпечує формування надійного кола «своїх» покупців. Людям це важливо ще й тому, що вони немовби отримують «свій» магазин, «свою» бензоколонку, «свою» аптеку, навіть «свою» лікарню чи туристичну фірму.

Неправда, що скупий платить двічі, а заможний згоден на будь-яку ціну. Ні, копійка й гривню береже! Для цього «Слов'янська» уклала в Україні дисконтні договори із сотнями торговельних, медичних і сервісних установ, безліччю державних, колективних і приватних фірм. В останньому, четвертому, каталозі таких уже понад 2,5 тисячі.

Результати вочевидь: більш як п'ять тисяч громадян України стали членами «Слов'янської», потрапили до її комп'ютерних довідників, отримали пластикові картки і чекові книжки, які надійно захищено від під-

робки. Список товарів і послуг «Слов'янської» безупинно розширюється. Тепер це й авіаквитки, і послуги готелів, стоматологічних поліклінік. Отож є сенс подумати про свої гаманці, в гарному розумінні.

Про все це й говорили «слов'яни» в дніпропетровському палаці культури «Шинник». Один із учасників зустрічі, наприклад, похвалився, що за неповний рік тільки на бензині — а їздити доводиться багато! — заощадив завдяки «Слов'янській» 320 гривень. Одна жінка розповіла, що завдяки знижкам змогла вдягти і взути дітей на зиму. І ще: хтось оженив сина, економічно влаштувавши торжество в «своєму» кафе, і навіть зміг недорого меблювати молодим житлом. Четвертий учасник признався, що нізащо не зміг би цього року відремонтувати «Жигулі» — слава Богу, пощастило, випадково почув про умови «Слов'янської». Нарешті, п'ятому за рахунок економії сімейного бюджету вдалося добре відпочити з дружиною на березі моря...

У почуті на цій зустрічі часом важко було повірити. Але друзі «Слов'янської» не залишають місця для сумнівів. Вони створюють свої організації і «дисконтні поля» в таких великих містах Придніпров'я, як Кривий

Ріг, Дніпродзержинськ, Нікополь, Жовті Води. Нині «Слов'янську» представлено в Донецьку, Запоріжжі, Чернівцях, Полтаві, навіть Криму та Києві. Найближчим часом її філії буде відкрито в Харкові, Ужгороді, Сумах, Хмельницькому. «Слов'янська» розвивається і «в глибинці»: Краматорську, Крайові, Бердянську, Маріуполі. А в рідному Дніпропетровську зі «Слов'янською» вже шукають знайомства фірми, які займаються будівництвом житла... Нині, поки нам усім живеться нелегко, це тим паче втішає. Але споживчий клуб «Слов'янська» робить свій внесок і в закладання економічного фундаменту того майбутнього, європейського, способу життя, якого ми всі прагнемо в нашій молодій державі.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

В інформацію, опубліковану 27 жовтня 1998 року, правління АО «Центральный универмаг» г. Днепропетровска, по предложению акционеров, владеющих более чем 20 % голосов, вносит дополнение в части увеличения уставного фонда на 1420250 грн. путем дополнительного выпуска 28750 акций, а также вносит в повестку дня вопрос о выборах председателя наблюдательного совета.

Справки по тел. 0562 — 45-10-17. Правление АО ЦУМ.

У номер

✓ Луцьк

Перша йодована вода

«Йоданка Павлівська» — таку назву має йодована мінералізована вода. Її випуск вперше в Україні налагодило відкрите акціонерне товариство «Павлівський пивоварний завод», що на Волині. Потужність нового виробництва — майже тридцять тисяч пляшок за зміну.

Як відомо, брак в організмі йоду спричинює численні важкі захворювання. А на Волині вміст йоду у воді майже нульовий. Отож тут, де здавна використовують, приміром, йодовану сіль, «Йоданка Павлівська» просто незамінна. Істотно зросла потреба в йоді організму людини і на територіях, що постраждали від наслідків аварії на ЧАЕС.

✓ Донецьк

Про «Голос України» — телеманам

В ефір Донецчини на каналі УТ-3 почав виходити 600-сторінковий телетекстовий журнал «ГІД ИНФО». Ідея втілена в життя завдяки підтримці асоціації «Темп», яка об'єднала десятки підприємств оборонної промисловості, і в регіоні відома цікавими конверсійними проектами. «Віднині Донецьк належить до семи міст України, жителям яких доступна система телетексту», — каже заступник технічного директора асоціації й керівник інформаційної служби «Телетекст-Інтердонбас» Володимир Некрасов. Нині близько 60 тисяч сімей на Донецчині мають телевізори з телетекстом, підвищується попит на декодери, виготовлення яких налагоджено в одному з підрозділів асоціації.

Завдяки телетексту глядачі, не виходячи з дому, можуть дізнатися про події в області, Україні, за її межами, розклад руху поїздів, літаків, погоду, курси валют. І нарешті — приємна новина для читачів «Голосу України» в Донбасі: тепер про зміст свіжого номера можна буде дізнатися теж з екрана телевізора.

✓ Київ

Церкву сплюндрували сатаністи

Як повідомив Центр громадських зв'язків МВС України, працівниками київської міліції встановлені особи двох громадян, які в ніч з 13 на 14 листопада сплюндрували розташовану на Аскольдовій могилі церкву Святого Миколая. У ході розслідування з'ясувалося, що вони належать до секти «Чорний хрест», члени якої сповідують сатанізм та люциферизм. Міліція продовжує пошук їхніх співучасників, повідомляє ДІНАУ.

✓ Запоріжжя

А починали з плугів

Свій 135-літній ювілей та 40-річчя вітчизняного легкового автомобілебудування відсвяткувало спільне підприємство «АвтоАЗ-ДЕУ». Автозавод веде свій родовід з чотирьох невеликих майстерень, які з 1863 року випускали жнивarki, плуги, борони, молотилки.

Іменинник — 40-річний «Запорожець» до заводського Будинку культури прибув своїм ходом.

Фото Бориса ДВОРНОГО (ДІНАУ).

Ходіння

по томатних муках...

Співробітництво

На околиці Козах Лазерів завод з переробки овочів та фруктів зріс дуже швидко — у травні 1992-го було закладено фундаменти будівель, а в серпні сировина вже пішла на переробку. Підприємство за назвою «Актапом» стало спільним виробництвом місцевого радгоспу-заводу імені Мічуріна та однієї із швейцарських фірм.

До такого кроку — створення спільного підприємства з іноземними партнерами — мічуринців підштовхнуло саме життя. Господарство, засноване наприкінці 50-х, спочатку мало лише 200 гектарів виноградників, але з часом перетворилося у справжнього велета. Пік виробничих здобутків припав на кінець 80-х — саме тоді 1200 гектарів виноградників давали до 4,5 тисячі тонн сояних грон, а з 600 гектарів саду можна було збирати по 800 і більше тонн плодів. Загалом у господарстві працювало до 1400 чоловік, щорічний прибуток становив 1—1,2 мільйона карбованців.

Насування важких часів відчували спершу інтуїтивно, — розповідає директор радгоспу-заводу імені Мічуріна Іван Юрченко, — тоді ще не було таких широких можливостей для співробітництва, та все-таки вдалося знайти спільну мову із швейцарцями.

У проект було вкладено

близько 6 мільйонів доларів.

Обладнання завезли із Італії.

За перші роки потужне виробництво, котре в змозі за сезон виготовити до 4 тисяч тонн томат-пасты та фруктової пюре, спромоглося лише... на 220 тонн. З часом виявилось — незнання іноземцями реалій українського підприємництва, умов роботи, навколишнього буття може згубити навіть найкращі задуми. Що й сталося... Збанкрутувала навіть швейцарська фірма-співзасновник. Радгоспу довелося шукати нових партнерів. Один сезон переробне підприємство орендував навіть бізнесмен з Прибалтики.

Лише торік генеральним директором спільного підприємства «Актапом» став Іван Юрченко. Сезон 1997-го виявився невдалим: урожай томатів практично згорів... Та за справу взялися люди, котрі не лише хотіли, а й вміли працювати, бачили перспективу. Це насамперед директор переробного заво-

ду Леонід Денисенко, його заступник Михайло Локтев, головний технолог Тетяна Зарубіна.

Вирішили обслуговувати переробні лінії силами місцевих працівників, — говорить Іван Юрченко. — Та далася взнаки відсутність обігових коштів. Після серії переговорів, дійшли згоди з фірмою «Саус Фуд», відомою по торговій марці «Чу-мак». Саме шведи й вирішили профінансувати запуск ліній, зробили передоплату в рахунок виробленої в майбутньому продукції. Цього вистачило, аби запустити виробництво.

Надзвичайно важко було змусити людей, місцевих

Могли виготовити 4 тисячі, а зробили тільки 220 тонн

мешканців, повірити в те, що справа надійна, адже попередні керівники звали на нівель переробку продукції. Та коли на заводі почали регулярно, за європейськими стандартами, раз на тиждень виплачувати непогані гроші — ставлення людей різко змінилось.

Завдяки контрактам, укладеним з навколишніми господарствами, фермерами, власній сировині перебоїв у постачанні помідорів не було. Нині в радгоспі близько 300 робітників. Перероблено майже 7 тисяч тонн помідорів, виготовлено більш як 900 тонн томат-пасты.

Сергій ЗЛЕНКО.

Херсон.

Хто взуває — той страждає?

99

Спонсор лотереї «ГУ»

Чернігівська взуттєва фабрика «Берегиня» останнім часом стала лідером з виробництва дитячого взуття в Україні. Фактично тут виготовляють 50 відсотків продукції, яку пропонують аналогічні спеціалізовані вітчизняні підприємства. Причому більшість з останніх мають набагато потужніші виробничі можливості. Та, на жаль, вони не використовуються. Тисячі взуттєвоків скорочено. А у Чернігові навіть в умовах економічної кризи змогли забезпечити роботою 500 працівників. Трудовий колектив приватизованого підприємства працює у дві зміни.

— Ми постійно технічно переоснащуємо виробництво, — каже генеральний директор ЗАТ «Чернігівська взуттєва фабрика «Берегиня» Ніна Бас. — Впроваджуємо сучасні технологічні процеси, використовуємо найпривабливіші та якісні матеріали, оновлюємо асортимент взуття.

В експериментальному цеху побачив симпатичне тепле взуття для хлопчиків. Начальник відділу збуту та мар-

кетингу Надія Сила продемонструвала 30 нових моделей — зразків дитячого взуття. Підприємство, переконуюсь, може виготовляти хатні капці, туфлі, черевики, чобітки і для малюків, і для школярів. До того ж — на всі сезони.

На жаль, у загалом благополучного підприємства не все безхмарно. Хоч тут виготовляють на рік майже 400 тисяч пар взуття, це значно менше того, що реалізується в Україні «човника-

ми». Підніжку вітчизняним виробникам робить неkontrolьований і нелегальний імпорту, який заповнює ринки міст. До того ж, у багатьох містах з'явилася маса підпільних цехів з виготовлення дитячого взуття. Вони не платять податків, а тому мають можливість продати вироблене набагато дешевше. Бартерні розрахунки теж не сприяють поліпшенню фінансового стану підприємства. Та, попри все, виробити з натуральної сировини, виготовлені майстерними руками чернігівських взуттєвоків, мають попит, бо надійні, зручні, привабливі. Той, хто спокушається на недовговічний дешевий товар, часто-густо шкодує за втраченими грошима.

— Щоб цього не було, купуйте нашу продукцію, — впевнено стверджують чернігівські взуттєвоки.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Спорт

Північний квартет пропонує себе

Уперше у футбольній історії чотири національні асоціації висунули спільну заявку на проведення фінального турніру чемпіонату Європи: Фінляндії і трьох скандинавських країн — Швеції, Данії та Норвегії, включившись у боротьбу за Євро-2008.

Футбольні чиновники північних країн, у яких уже проводилися найважливіші міжнародні спортивні змагання, уточнили під час наради у столиці Данії останні деталі свого плану під назвою «Скандинавія-2008». Заявка має бути надіслана до штаб-квартири Спільної європейської футбольної асоціації не пізніше вересня 2002 року.

Нині вже широко застосовується практика спільного проведення різноманітних фінальних турнірів. Так, остання у XX столітті континентальна першість відбулась у Нідерландах і Бельгії 2000 року, а перший у наступному тисячолітті розіг-

раш Кубка світу пройде в Японії та Кореї 2002 року. Крім того, Австрія й Угорщина є країнами-кандидатами на спільне проведення турніру Євро-2004.

Утім, останнім часом скептики характеризують такі заходи як «організаційний жах». Але генеральний секретар Шведської федерації футболу Ларс Крістер Ульссон заявив, що північні країни така кристика абсолютно не лякає: «У нас є хороша традиція спільного проведення змагань, і я не бачу в цьому жодних проблем».

Матч-відкриття намічено в Копенгагені, в кожній країні у двох містах пройдуть попередні ігри однієї групи і один чвертьфінал. Півфінали «розписано» між Фінляндією та Норвегією, а фінал — у шведському Гетеборзі.

П'ять з восьми необхідних стадіонів готові вже сьогодні. Треба реконструювати по одній арені в Данії, Норвегії та Фінляндії.

Через тридцять вісім років

Футбол. Іспанський «Реал» з Мадрида з рахунком 2:1 (1:0) переміг у Токіо бразильську «Васку да Гама» у матчі за Міжконтинентальний кубок, що його виборюють найкращі футбольні клуби Європи і Південної Америки.

На 26-й хвилині півзахисник «Васку» Наса зрізав м'яч у власні ворота. Через 12 хвилин після перерви Жуїнью вирівняв становище, але за три хвилини до закінчення основного часу нападник «Реала» Рауль забив вирішальний гол.

Трибуни Національного стадіону в столиці Японії були заповнені вшестер — близько 55 тисяч уболівальників. «Королівський клуб» з Мадрида — володар Кубка європейських чемпіонів — після перемоги над володарем Кубка Лібертадорес повторив успіх 38-річної давнини — став найкращою футбольною командою світу.

Редактор номера Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Анатолій ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора).

Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

♦ Рукописів не повертаємо.

♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідомство про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 193926.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Зам. 0311232. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України:

252019, м. Київ-19,

вул. М. Грушевського, 5.

Адреса редакції:

252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.rel.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України